

UZASADNIENIE

A. S. jest ojcem małoletniej K. S.. A. S. pozostawał w związku małżeńskim z matką dziecka - M. K. do roku 2004. Jeszcze w trakcie trwania małżeństwa, M. K., wówczas S. wystąpiła do sądu o zasądzenie na rzecz córki alimentów, które zostały zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryfinie z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie RIIC 358/03.

Małżeństwo A. i K. S. zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7 grudnia 2004 r. sygn. akt XRC 2268/03 z orzeczeniem o winie A. S.. Sąd ww. wyrokiem ograniczył również prawa rodzicielskie A. S. oraz pozostawił bez zmian wysokość alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryfinie w sprawie RIIC 358/03. W trakcie rozwodu K. S. miała pół roku. A. S. był zobowiązany płacić alimenty na K. S. w wysokości 350 zł.

Po rozstaniu z żoną A. S. przestał interesować się córką K. S. oraz przestał łożyć na jej utrzymanie. Pomimo wielokrotnych prób umożliwienia córce kontaktu z ojcem, podczas m. in. wakacji, które K. S. spędzała u babci w G., A. S. nie inicjował spotkań z córką. M. K. wysyłała byłemu mężowi zdjęcia K. S., jednak A. S. nie podejmował prób nawiązania z nią kontaktu.

Dowód: 1) zeznania M. K. k. 5-6

2) wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie sygn. akt XRC 2268/03 k. 11, 44

A. S. był zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku w okresach: - od dnia 24.05.2013 r do dnia 07.10.2013 r.
- od dnia 04.07.2016 r. do dnia 25.08.2016 r.

W okresie objętym zarzutem A. S. nie był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, poszukująca pracy.

W okresie od dnia 01.12.2011 r. do dnia 19.03.2012 r. był zatrudniony w firmie (...) w C.. Pracodawca odprowadzał składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w ww. okresie.

A. S. nie odbywał w ww. okresie kary pozbawienia wolności. W okresie od dnia 01.12.2011 r. do dnia 16.01.2017 r. nie korzystał z pomocy opieki społecznej.

Stan zaległości alimentacyjnych na dzień 27.02.2017 r. wynosił 50,260,27 zł. Komornik wyegzekwował pojedyncze kwoty na poczet alimentów w okresach: kwietniu 2012 r., czerwcu 2012 r., wrześniu 2012 r., czerwcu 2013 r., sierpniu 2013 r., październiku 2013 r., listopadzie 2013 r., kwietniu 2014 r.

Dowód: 1) informacja z Powiatowego Urzędu Pracy w G. k. 19

2) informacja komornika sądowego o stanie egzekucji k. 31

3) pisma z (...) k. 20, 22, 24

4) informacja z ZUS-u k. 32

K. S. ma 14 lat. Zamieszkuje wspólnie z matką, jej obecnym mężem oraz dwójką rodzeństwa w mieszkaniu dwupokojowym na Słowacji. M. K. pracuje jako piekarz z miesięcznym dochodem do października 2015 r. w kwocie 2.400 złotych. Od listopada 2015 r., po zajściu w ciążę otrzymywała jedynie 70% świadczenia, a od stycznia 2017 r. pobiera 800 zł w związku z przebywaniem na urlopie wychowawczym na córkę T.. Obecny mąż M. K. jest z zawodu operatorem maszyn ślusarskich z wynagrodzeniem 2.800 zł.

Koszty utrzymania mieszkania wynoszą około 800 zł. Na mieszkanie został zaciągnięty kredyt, miesięczna rata wynosi 1.000 zł. Koszty utrzymania K. S. wynoszą około 500 zł. Jest to ubiór, przybory szkolne, zeszyty, książki. Utrzymanie

dwójki pozostałych dzieci, T. i T. to kwota około 1.000 zł miesięcznie. Są to koszty związane z zakupem ubioru, pieluch, mleka, zeszytów i książek. Ponieważ T. K., najmłodsza córka M. K., jest chora, dochodzą koszty wizyt lekarskich- 100 zł oraz koszty dojazdu raz w miesiącu do lekarza oddalonego o 300 km od miejsca zamieszkania.

Ponieważ koszty utrzymania są wysokie, rodzinie brakuje pieniędzy, zmuszeni są wówczas zrezygnować z zakupu niektórych produktów, takich jak zdrowsza i lepsza żywność, ubrania. K. S. często skarży się, że jej rówieśnicy mają lepszy ubiór i przybory szkolne, które czasem pożyczają od nich, gdyż rodziny nie stać na ich zakup.

K. S. 6 tygodni w okresie wakacyjnym spędza u babci w G.. Pozostaje wówczas na jej wyłącznym utrzymaniu, gdyż M. K. nie posiada pieniędzy które mogłaby przeznaczyć na wakacje córki.

Dowód: 1) zeznania M. K. k. 5-6

A. S. ma 45 lat, wykształcenie podstawowe, z zawodu cieśla- spawacz. Jest rozwiedziony, na utrzymaniu ma córkę K. S. w wieku 14 lat. Według oświadczenia utrzymuje się z prac dorywczych jako pracownik fizyczny, z których osiąga dochód w wysokości 1700 złotych miesięcznie. Nie posiada majątku. Zamieszkuje wraz z konkubiną w mieszkaniu jej rodziców. Zdrowy, nie leczony psychiatrycznie ani odwykowo.

Dowód: 1) wyjaśnienia oskarżonego k. 38

2) dane osobopozawcze k. 42

3) karta karna k.41

A. S. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że w okresie objętym zarzutem szukał pracy, pracował w firmach prywatnych, wpłacał wówczas alimenty do komornika. Jak miał pieniądze to wpłacał. Był trzykrotnie zarejestrowany jako bezrobotny. W 2016 r. zapomniał o terminie w Urzędzie Pracy. Ma problem z dowodem osobistym, a bez dowodu nikt go nie zarejestruje. Obecnie ma pracę jedynie dorywczą, Jest z zawodu budowlańcem i teraz na wiosnę prawdopodobnie znajdzie pracę i będzie płacił alimenty. Nie posiada majątku. Jest osobą zdrową, nie ma drugiej rodziny. Córki nie widział od 10 lat. Jak był w Niemczech to teściowa z byłą żoną założyły sprawę i pozbawiły go praw rodzicielskich. Nie ma z córką kontaktu wie, że mieszka w Czechach, bo była żona ponownie wyszła za męża. Od teraz deklaruje się spłacać alimenty, nie ma niczego na swoje usprawiedliwienie. (vide k. 39)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy w Gryfinie dokonując w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych uznał, że sprawstwo oskarżonego w zakresie zarzucanego mu występku nie budzi wątpliwości. Oskarżony był zobowiązany do łożenia na rzecz córki K. S. alimentów, jednak we wskazanym w akcie oskarżenia okresie, obowiązku tego nie wypełnił.

Czyniąc ustalenia faktyczne w sprawie Sąd oparł się na zeznaniach świadka M. K., wyjaśnieniach oskarżonego A. S. oraz dowodach w postaci dokumentów, tj. odpisach wyroków, informacjach uzyskanych od komornika Sądowego w zakresie prowadzonej egzekucji komorniczej, informacji z PUP w G. o okresach w których oskarżony był zarejestrowany jako osoba bezrobotna, informacji z ZUS-u o okresach odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne, informacji o karalności, danych o osobie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. K., ponieważ były one logiczne, spójne, znalazły potwierdzenie w części wyjaśnień oskarżonego i w dowodach z dokumentów w postaci informacji komorniczych oraz odpisach wyroków.

Sąd uznał, iż oskarżony miał obiektywną możliwość wywiązania się obowiązku alimentacyjnego. Jest on mężczyzną w sile wieku (45 lat). Jest zdrowy, pracuje dorywczo, uzyskując dochód w wysokości 1700 złotych miesięcznie. Dodatkowo do dnia 19.03.2012 r. był zatrudniony w firmie (...) w C.. Sąd miał również na uwadze, że oskarżony nie posiada nikogo na utrzymaniu, a nadto nie ponosi kosztów wynajmu mieszkania, bowiem zamieszkuje u konkubiny

w mieszkaniu jej rodziców. Zresztą sam oskarżony przyznał, że wie iż ma obowiązek alimentacyjny i powinien płacić na rzecz swojej córki, a tego nie robił. W ocenie Sądu z powyższego wynika zła wola oskarżonego, ponieważ mając obiektywne możliwości wywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego, nie czynił tego, preferując wydawanie pieniędzy wyłącznie na własne potrzeby.

W związku z wejściem w życie nowelizacji Kodeksu karnego wprowadzonej ustawą z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 952) Sąd rozważał zgodnie z treścią art. 4 § 1 kk, które przepisy są względniejsze dla oskarżonego. W przepisach art. 209 k.k. w aktualnym brzmieniu zrezygnowano ze znamienia uporczywości uchylania się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego. W aktualnym stanie prawnym dla bytu przestępstwa z art. 209 § 1 kk konieczne jest, aby łączna wysokość zaległości powstałych wskutek uchylania się od wykonania obowiązku alimentacyjnego stanowiła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące. Natomiast w poprzednim stanie prawnym Sąd dla przypisania oskarżonemu sprawstwa i winy w zakresie czynu z art. 209 § 1 kk był zobowiązany do wykazania uporczywości w zachowaniu sprawcy. Nie wystarczyło proste ustalenie istnienia zaległości alimentacyjnych we wskazanym przez przepis okresie i wysokości. Przepisy w poprzednim brzmieniu były zatem korzystniejsze dla oskarżonego, gdyż pozwalały mu uwolnić się od tej odpowiedzialności w przypadku wykazania braku uporczywości w uchylaniu się od alimentacji. Dlatego też Sąd zastosował ustawę w brzmieniu sprzed nowelizacji.

Aktualne zatem pozostaje stanowisko SN zawarte w uchwale z dnia 9 czerwca 1976 r. (VI KZP 13/75, OSNKW 1976, nr 7-8, poz. 86), iż uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji zachodzi wtedy, gdy zobowiązany mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli. W pojęciu „uchyla się” mieści się negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do wykonania nałożonego na nią obowiązku, który sprawia, że mimo obiektywnej możliwości jego wykonania, sprawca tego obowiązku nie wypełnia, gdyż wypełnić nie chce lub też zlekceważył obowiązek nałożony wyrokiem.

Sąd Rejonowy mając na uwadze poczynione w niniejszej sprawie ustalenia uznał, że zachowanie oskarżonego było nacechowane złą wolą, było powtarzalne i trwałe, zatem przyjąć należało, że A. S. bez wątpienia wyczerpał znamię uporczywości. Zaległość powstała na skutek nieuiszczania przez oskarżonego alimentów we wskazanym w zarzucie okresie wyniosła kwotę 50,260,27 zł (vide k. 31). Okresy nie alimentacji trwały od grudnia 2010 r., tym samym niewątpliwie zachowanie oskarżonego miało charakter uporczywy.

Analizując znamię narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych należy wskazać, że chodzi o konkretne narażenie na to niebezpieczeństwo; mamy zatem do czynienia z przestępstwem skutkowym z zaniechania (a skutkiem jest właśnie to narażenie na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych). Przez pojęcie podstawowych potrzeb życiowych rozumie się nie tylko potrzeby w zakresie minimum egzystencji (wyżywienie, odzież, potrzeby higieniczne), ale również potrzeby związane z uzyskaniem niezbędnego wykształcenia i korzystaniem z dóbr kulturalnych.

Zdaniem Sądu w przedmiotowej sprawie niewywiązywanie się przez A. S. z obowiązku alimentacyjnego z pewnością skutkowało stanem bezpośredniego i konkretnego zagrożenia niemożnością zaspokojenia potrzeb uprawnionej. Jak wynika z akt sprawy M. K., jako przedstawiciel ustawowy K. S. nie posiadała wystarczających środków, aby zapewnić córce zaspokojenie wszystkich jej podstawowych potrzeb. K. S. nie posiadała wyposażenia do szkoły, czy też ubioru na poziomie jaki posiadały jej koleżanki ze szkoły. Ponadto matka musiała czynić oszczędności nawet przy zakupie artykułów spożywczych dla swojej rodziny, wybierając produkty tańsze i rezygnując z zakupu zdrowej i niestety droższej żywności. W wychowaniu K. S. partycypowała również babcia M. W., która ponosiła koszt utrzymania wnuczki w okresie wakacyjnym. Pomimo, że M. K. wraz z obecnym mężem starała się zapewnić córce i pozostałym dzieciom utrzymanie, jednak ich możliwości finansowe i brak jakiegokolwiek wsparcia ze strony ojca K. S. doprowadziło do tego, że nawet podstawowe potrzeby K. S. zaspokajane były wybiórczo, a także przy pomocy osób trzecich (babci M. W.).

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż sprawstwo i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości.

A. S. w okresie od grudnia 2010r. do kwietnia 2012r. i od listopada 2013r. do marca 2014r. i od kwietnia 2014r. do czerwca 2016r. i od września 2016r. do grudnia 2016r. w G. uporczywie uchylał się od wykonywania ciężącego na nim z mocy ustawy obowiązku opieki nad dzieckiem poprzez niełożenie alimentów w kwocie po 350 zł miesięcznie, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gryfinie z dnia 22.07.2003r. sygn. akt RIIIC 358/03 na rzecz córki K. S., czym naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, czym wyczerpał ustawowe znamiona czynu z art. 209 § 1 kk.

Sąd omyłkowo w treści wyroku nie przywołał art.4 § 1 kk i nie wskazał, iż zastosował ustawę sprzed nowelizacji.

Przy wymiarze kary Sąd miał na uwadze, iż stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego jest wysoki. Oskarżony miał pełną świadomość, że zobowiązany jest do płacenia renty alimentacyjnej i nie podejmował żadnych starań by z tego obowiązku się wywiązać. Oczywistym jest, że obowiązek wychowania i utrzymania dziecka spoczywa na obojgu rodzicach. A. S. nie tylko nie przyczynił się do utrzymania córki, ale również nie uczestniczył w jej wychowaniu, a brak jest podstaw do założenia, że rodzic pod którego bieżącą opieką dzieci pozostają przejmuje całość obowiązków związanych z zapewnieniem dzieciom warunków do rozwoju psychicznego i fizycznego. Na niekorzyść oskarżonego Sąd poczytał długi okres nie alimentacji.

Na korzyść oskarżonego Sąd poczytał jego dotychczasową niekaralność.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż kara 6 miesięcy pozbawienia wolności jest adekwatna do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu oskarżonego.

Wykonanie orzeczonej kary Sąd warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat i oddał oskarżonego pod dozór kuratora. W ocenie Sądu oskarżony nie jest osobą na tyle zdemoralizowaną, by konieczna była jego resocjalizacja w zakładzie karnym. Kształtując okres próby na okres lat dwóch Sąd miał na uwadze przede wszystkim weryfikację postawionej wobec oskarżonego pozytywnej prognozy kryminologicznej. W celu weryfikacji zachowania oskarżonego, także pod kątem wywiązywania się przez niego z obowiązku łożenia na rzecz małoletniej córki Sąd oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora.

Sąd nałożył na oskarżonego obowiązek łożenia alimentów na rzecz małoletniej K. S..

Sąd obciążył oskarżonego kosztami postępowania uznając, że brak jest podstaw do zwolnienia od tych kosztów.